

Sammanfattning för allmänheten – Skåne-Blekinge

Inledande översikt

Skåne-Blekingeprogrammet omfattar länen Skåne och Blekinge. En regionanalys har lyft utmaningar och styrkeområden som är extra framträdande. Skåne och Blekinges tre huvudsakliga utmaningar är låg produktivitet, låg sysselsättningsgrad och stora inomregionala skillnader. Skåne och Blekinge har även identifierat smart specialiseringsstrategier. Syftet med Smart specialisering är att förstärka regioners konkurrenskraft genom att identifiera och prioritera områden med potential för tillväxt. Det handlar både om områden där en region redan har styrkor och också om nya områden. För Skåne är personlig hälsa, smarta hållbara städer samt smarta material utvalda medan Blekinge är det arbetsliv som har pekats ut. Regionerna ska på ett organiserat sätt utveckla sin innovationskapacitet, sitt lärande och sina smart specialiseringsområden.

Europeiska regionala utvecklingsfonden ska bidra till att stärka regionernas företag när det gäller bland annat samverka med forskningsinstitutioner, internationalisering, digitalisering och grön tillväxt samt tillgång på riskkapital. Programmet ska även bidra till hållbar stadsutveckling i Malmö.

Fakta om programmet

Totalt finns det ca 1 miljard kronor (ca 120 miljoner euro) till satsningar inom Skåne-Blekingeprogrammet för att öka sysselsättningen och tillväxten. Programmet ska investera pengar i fem insatsområden:

- Innovation
- Små och medelstora företag
- Koldioxidsnål ekonomi
- Bredband
- Hållbar stadsutveckling (Malmö)

Insatsområdena ger möjligheter för att arbeta med sina smart specialiseringsstrategier på ett varierat sätt. Syftet med smart specialisering är att förstärka regioners konkurrenskraft genom att identifiera och prioritera områden med potential för tillväxt. Det handlar både om områden där en region redan har styrkor och också om nya områden. Till exempel så kan personlig hälsa passa in i insatsområdena innovation, små och medelstora företag, koldioxidsnål ekonomi och hållbar stadsutveckling.

Insatsområde Innovation har haft ett stort intresse från start och nu är insatsområdets budget helt upparbetad. Tillväxtverket har under de senaste åren styrt mot att få in ansökningar som främjar samarbete mellan forskningsinstitutioner och företag.

Inom insatsområde Små och medelstora företag förväntas projekt som har beviljats finansiering stödja drygt tusen företag. Detta insatsområde beslutades upp nästan helt under 2015. Under 2018 öppnades det upp igen och ett projekt som handlar om internationalisering, export, kom in och beviljades pengar. Under 2019 beviljades två förstudier inom insatsområdet. Budgeten är nästan helt upparbetad, en tiondel är kvar.

Det har varit svårt att få in ansökningar till insatsområde Koldioxidsnål ekonomi, men under det senaste året har några projekt beviljats som bygger vidare på förstudier.

Tillväxtverket ser det som mycket positivt att kunskaper från förstudier tas med in i större och längre projekt. Det är cirka en fjärdedel kvar av insatsområdets budget.

Insatsområde Bredband har haft en trög start men sedan fokus ändrats till att även inkludera satsningar på digitalisering ser Tillväxtverket ett ökande intresse. Under 2019 beviljades ett projekt som ska främja digitalisering i en kommun. Det är nästan hälften kvar av insatsområdets budget.

Insatsområdet Hållbar stadsutveckling fokuserar på Malmö kommun. Hållbar stadsutveckling handlar om att utveckla städer på ett socialt, hållbart och ekonomiskt sätt. Just nu har sex projekt beviljats inom insatsområdet. Det är ca en femtedel kvar av insatsområdets budget.

Tillväxtverket har regeringens uppdrag att administrera programmets genomförande, vilket främst innebär att informera om programmet, arrangera utlysningar, följa projekten under genomförandet samt betala ut EU-medlen.

Projekt som karaktäriserar programmet

Det finns 86 beviljade projekt i Skåne Blekinge. Hittills har programmet beslutat om ca 920 miljoner kronor (100 miljoner euro) kronor inklusive medfinansiering. Hittills har 51 projekt avslutats.

Tillväxtverket bedömer att satsningarna som hittills beviljats har goda förutsättningar att möta regionernas utmaningar och dessutom att bidra till en jämställd, icke-diskriminerande och hållbar tillväxt. De flesta projekt handlar om olika insatser för att öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag. Investeringar har till exempelvis stöttat företag i att öka sin export, som projektet Southern Sweden Creatives (SSC) som riktade sig speciellt till företag inom kulturella och kreativa näringar. Andra projekt handlar om att effektivisera transporter för ett minskat koldioxidutsläpp och att företag kan samarbeta med forskningsinstitutioner för att utveckla nya produkter och tjänster, till exempel projektet Open lab. Inom hållbar stadsutveckling har projekten handlat om att få olika organisationer att samarbeta för att förbättra Malmö som helhet, ett exempel på ett sådant projekt är Malmö Innovationsarena (MIA). Andra projekt arbetat med att utveckla enskilda stadsdelar i Malmö.

Det är flera olika typer av aktörer som driver projekt inom Skåne-Blekingeprogrammet. Bland aktörerna som driver projekt finns kommuner, regioner, högskolor/universitet, offentliga organisationer, klusterorganisationer, ideella föreningar m.m.

Den största satsningen i Skåne Blekingeprogrammet utgörs av en ägarkapitalfond som för programperioden 2014–2020 har en total finansiering om 200 miljoner kronor (21,5 miljoner euro), varav 100 miljoner kronor (10,8 miljoner euro) från ERUF och 100 miljoner kronor (10,8 miljoner euro) i nationell medfinansiering. Tillväxtverket tecknade 2015 avtal med Almi Invest Syd AB som utförare och förvaltare av fonden.

Pengarna ska investeras som ägarkapital i små och medelstora företag (SMF) med tillväxtpotential och som huvudsakligen befinner sig i en tidig utvecklingsfas. Investeringarna ska göras tillsammans med privata aktörer som kommer att investera minst lika mycket pengar i företagen som fonden. Satsningen förväntas att bidra till att cirka 50 företag får tillgång till ägarkapital, vilket förväntas skapa minst 150 arbetstillfällen. Hittills har fonden investerat i 56 bolag om totalt 101,7 miljoner kronor (10,9 miljoner euro).

Aktuell under året

Under 2019 har Tillväxtverket haft två beslutsomgångar där 13 projekt beviljades, totalt 51 miljoner kronor (6 miljoner euro) i EU-stöd. En nyhet är också att myndigheten öppnade upp möjligheten för pågående, välfungerande projekt att söka om förlängd projekttid och utökad budget. Tillväxtverket har också haft fyra olika informationsträffar under året där vi vände oss till olika grupper för att försöka öka intresset att söka medel ur programmet.